

Kirolean gizarte inklusioa sustatzeko Gipuzkoako Foru Aldundiaren politika eta ekimenak.

Goizane Álvarez de Irijoa

2018ko maiatzaren 24a

Gipuzkoako Foru Aldundia
Departamento de Cultura, Turismo, Juventud y Deportes

ORAINKIROLA

KIROLAREN BALIOA

Gipuzkoako
Foru Aldundia
Kultura, Turismo, Gazteria eta
Kirolen Departamentua

ORAIN
GIPUZKOA

2016-2019

KIROLA, AKTIBO BAT ETA BALIO BAT GIPUZKOARENTZAT

Kirola aktibo handi bat da Gipuzkoarentzat bizikidetzan laguntzeko, ongizatean, aberastasuna sortzeko eta **balio eskola bat izateko**. Hori guztia Plan Estrategikoaren helburuekin bat etorrita.

Gipuzkoan kirol praktikatzaile asko daude. Alabaina, badira hobetu behar diren eremu eta taldeak. Plan Estrategikoak xede ditu:

- **Aktiboa ez den herritar kopurua % 20tik jaistea (egungo datua: emakumeen % 32,6 eta gizonen % 25,1).**
- **Herritar aktiboen kopurua % 5 igotzea: % 3 gizonen kasuan eta % 7 emakumeen kasuan.**

GIPUZKOAKO KIROLA KUDEATZEKO MODELO BERRI BAT

Modelo berri horren **Misioa**:

- Proiektu berriaren oinarrietako bat **aldaketa kulturala** sortzea da, hartara Gipuzkoari kirol ekosistema bat emateko, aukera berdintasunean, arduran, elkartasunean eta gizarte justizian oinarritua.
- Jarduera fisikoaren praktika faktore sozialei, bakarkakoei eta baldintzatzen duten inguru fisikoei erreparatuta zabaltzea, **ongizatea bermatzeko**, pertsonala eta kolektiboa.

Modeloaren **Bisioa** honela erakusten da:

- **Gipuzkoa Kirolak**, nahi dugun kirolaren isla den modelo bat: barneratzailea, berdintzailea, lehiakorra, herritar aktibo eta osasuntsu batekin, berdintasuna, askatasuna, errespetua, elkartasuna eta antzeko balioetan oinarritua.

KIROLAREN BALIOA

EKINTZA PLANA Helburu nagusiak:

1. Jarduera fisikoaren eta kirolaren praktika zabaltzea bizitza odoan zehar.
2. Gipuzkoa jarduera fisikoarako gune gisa sustatzea.
3. Gipuzkoako kirol parekoago bat sustatzea.
4. Kirolaren rola garatzea Gipuzkoa nortasun ikur gisa.
5. Berrikuntza eta aberastasun ekonomikoa sustatzea Gipuzkoako kirolaren bidez.
6. Gipuzkoa kirolarekin lotua.

GIPUZKOAKO KIROLA KUDEATZEKO MODELO BERRI BAT

ORAIN
KIROLA

Jarduera fisikoa
GIPUZKOAKO Ongizate
Agendan

mugiment

GIPUZKOAN JF-REN EZA MURRIZTEA

5%

BANAKAKO
ERAGILEAK

GIZARTE
ERAGILEAK

INGURU
FISIKOAREN
ERAGILEAK

Populazioa

ESPERIENTZIATIK
EZAGUTZA

Bizitzaren 1.
urteak

Lana, familia
eta JF
bateratzea

Adineko
jendea
(ahulenak)

EZAGUTZA ADITUA

generoa

funtzional

gizarte

Estrategiak

1. Pertsona inaktiboengana zuzendutako kirol orientabide zerbitzuen sarea sortu eta komunitatearekin konektatu.
2. Lehentasunezko populazio taldeetaz, horien gainean asko ez dakigula,, gehiago jakin eta eragin.
3. Kirol zentruetako monitoreak patologia duen jendeari arreta emateko ahdundu.
4. Kirol politiken eta programen ekitatea hobetu.
5. Desgaitasuna duten pertsonen ariketa fisikoa egiteko aukerak bermatu.
6. Jarduera fisikoa errazten duten inguru fisikoak garatu.

Estrategiak

1. Pertsona inaktiboengana zuzendutako kirol orientabide zerbitzuen sarea sortu eta komunitatearekin konektatu.

2. Lehentasuneko populazio taldeetaz, horien gainean asko ez dakigula,, gehiago jakin eta eragin.

3. Kirol zentruetako monitoreak patologia duen jendeari arreta emateko ahaldu.

4. Kirol politiken eta programen ekitatea hobetu.

5. Desgaitasuna duten pertsonen ariketa fisikoa egiteko aukerak bermatu.

6. Jarduera fisikoa errazten duten inguru fisikoak garatu.

Programak

1.1 KIROL ORIENTABIDE ZERBITZUEN SAREA

1.2 KOMUNITATEAREN ZERBITZUEI HAUTEMATEA

2.1 LEHENTASUNeko POPULAZIO TALDEAK

3.1 ARIKETA F. PROFESIONALENTZAT GIDAK

3.2 A F PROFESIONALENTZAT PRESTAKUNTZA

4.1 EKITATEA KIROL POLITIKETAN IKERKETA

4.2 KIROL KLUBAK RGI HOBARIAK

4.3 EKITATEAREN INGURUKO DEKLARAZIOAK

4.4 GIZARTE BARNERATASUNA GIDA KLUBENTZAT

4.5 ESPERIENTZIA ONEN BILDUMA

5.1 DESGAITASUNARE ARRETA EMATEKO EREDUA

5.2 DESGAITASUNA PRESTAKUNTZA

5.3 ESKOLA KIROLA EGOKITUA

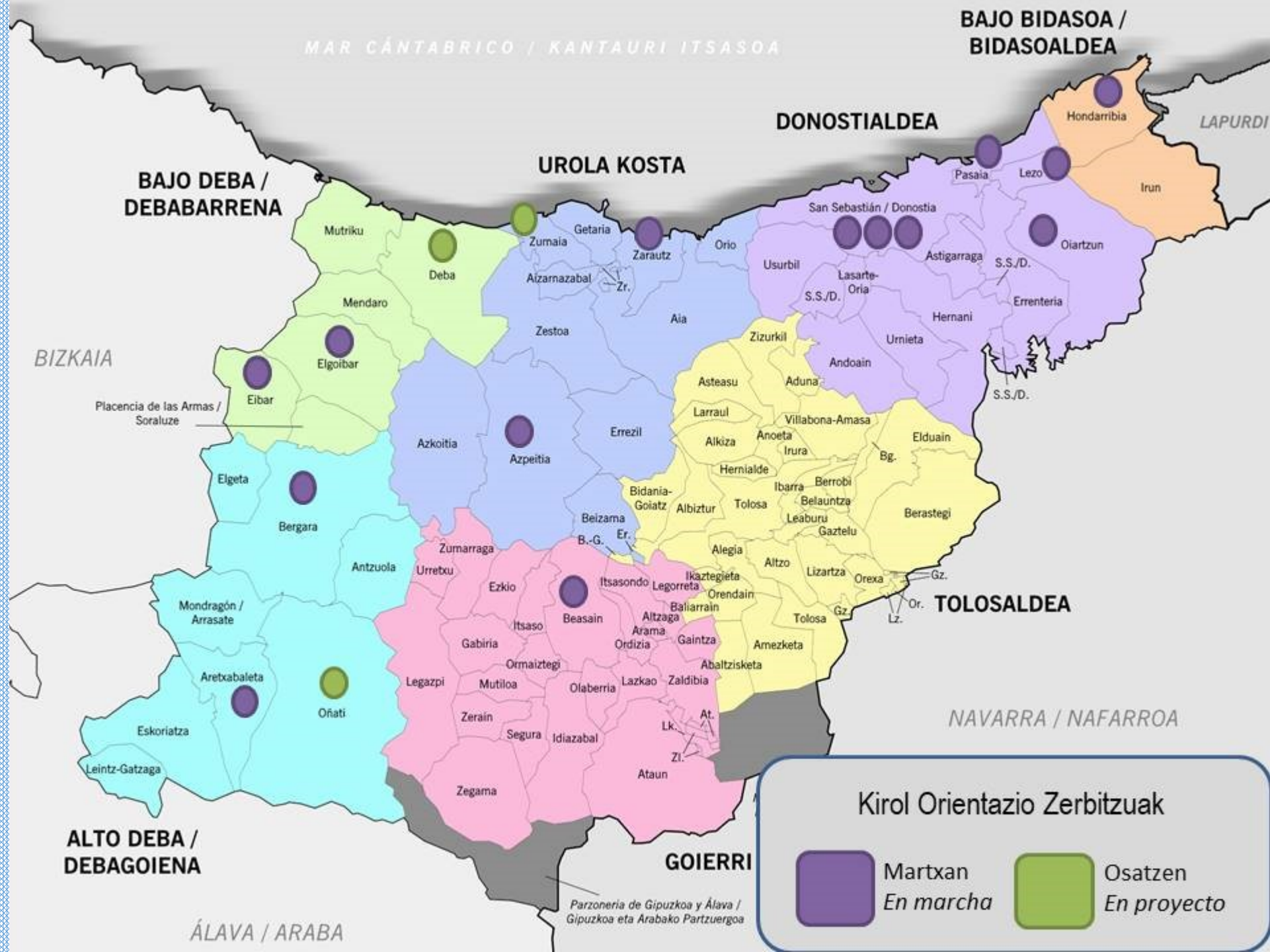
6.1 HIRIGINTZA AKTIBOA

6.2 GIPUZKOA ACTIVE HACKING

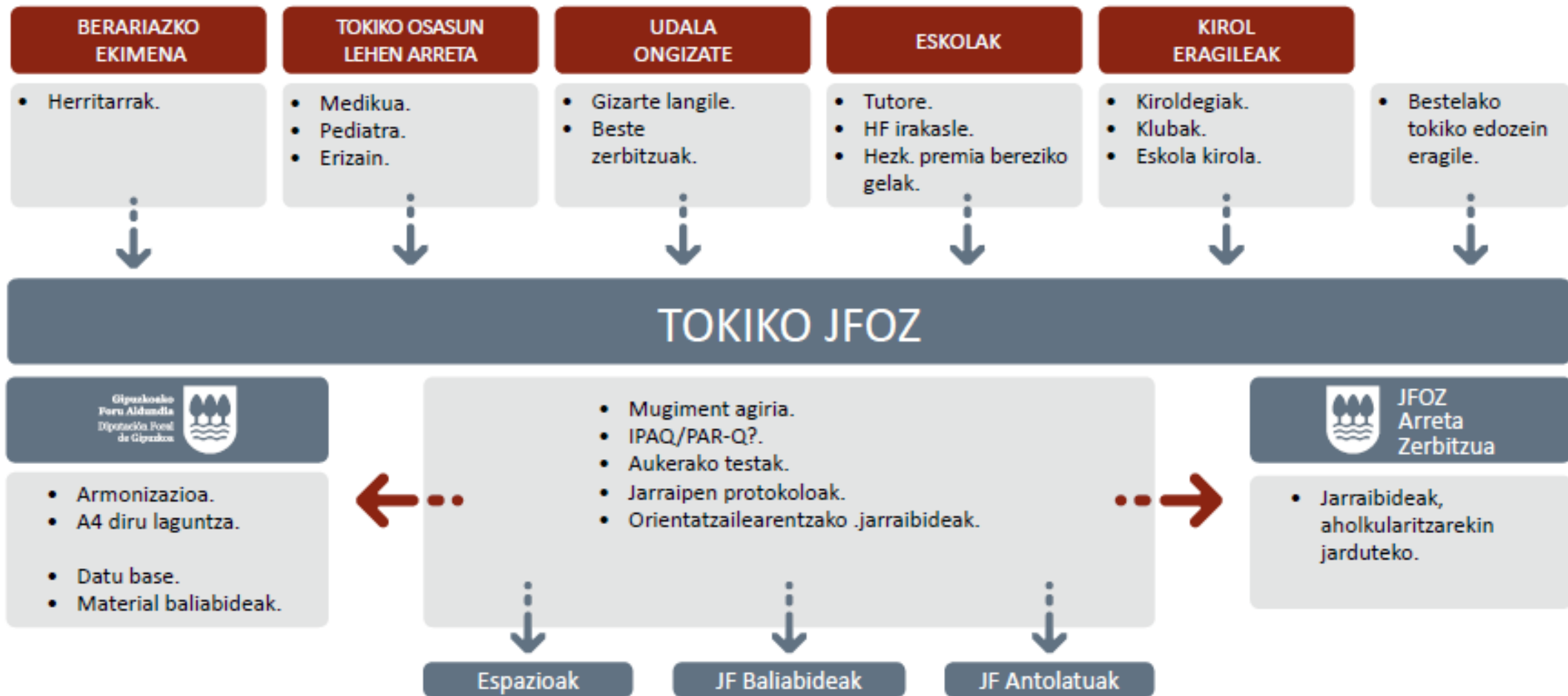
1

**Pertsona inaktiboengana
zuzendutako kirol orientabide
zerbitzuen sarea sortu eta
komunitatearekin konektatu.**

Kirol Orientazio Zerbitzuak

	Martxan <i>En marcha</i>		Osatzen <i>En proyecto</i>

2

Lehentasuneko populazio taldeen inguruan gehiago ezagutu eta interbentzioa bultzatu.

5 GIPUZKOA AKTIBOAGO BATERAKO EREDU BAT

5.1 Parte hartzeko eredua

Partaidetza-prozesu bat egin da biztanleria-taldeak, estrategiak eta kasu bakoitzean hedatu behar diren ekintzak zehazteko. Eta adituen partaidetzarekin osatu da:

- Dagoen literatura zientifikoa aztertu da.
- 100 parte-hartzailek jarduera fisikoarekin duten esperientzia azaldu dute.
- 13 elkarrizketa egin zaizkie alor horretako adituei.
- 3 lan-saio egin dira eta 18 profesionalek hartu dute parte.

Prozesu osoan 100 proposamen jaso dira eta proposamen horien bideragarritasuna aztertzen ari gara.

Gipuzkoako Foru
Aldundia

Kirolaren Balioa: jarduera
fisikoa sustatzeko
proiektua

2017ko apirila

elhuyar

Promoción de la actividad física y reducción del sedentarismo entre los 0 y 8 años

Conciliación de la vida familiar y laboral con la actividad física.
Promoción de la actividad física y reducción del sedentarismo entre los 25 y 44 años

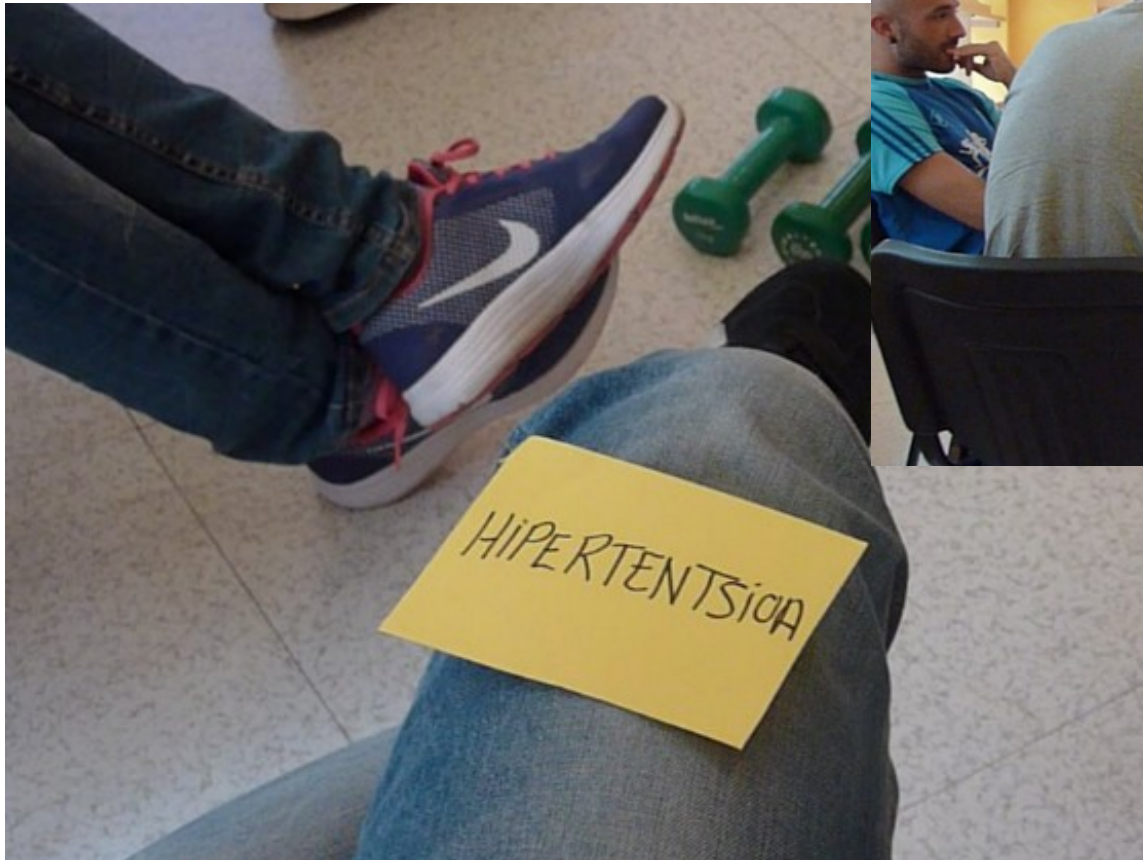
Promoción de la actividad física y reducción del sedentarismo entre las personas mayores

3

Patologia duten pertsoneri arreta egiten dieten profesionalak ahaldundu.

- Fitness profesionalak ariketa fisikoa eta patologiarri buruzko prestakuntza.
- Ariketa fisikoa eta patologia gidak.

DIABETESA

● XEHETASUNAK.

Zer da?	Eragina?
Gaitz kronikoa da, insulinarean jarriaketa ez dagoelako edota nahikoa ez delako gertatzen dena.	Odo ku bilak

● OHAR BEREZIAK.

- ✓ Jarduera fisikoari esker garrantzizko jarduera fisikoaren garrantzia handi
- ⚠ Jarduera fisikoarekin konbuan izan
- ✗ Bihotz maiztasun maximoa ez d

● ARIKETA IRIZP

lan aerobi
30-60 minutu
5 egun astean

OSTEOPOROSIA

● XEHETA

Zer da?
Hezurdurako osteoporosia, mineralizazio egonkortasua beharadarekin dagoena.

● OHAR BERE

- ✓ Jarduera fisiko egokia ur
- ⚠ Saiok modu progresiboan j
- ✗ Ariketa intentsu eta inpaktuak. Enborraren aurreranzko flexioa

● ARIKETA IRIZPID

lan aerobikoa	
20-30 minutuko lana	Bm bita
3-5 egun astean egin	Mota

DEPRESIOA

● XEHETASUNAK.

Zer da?	Eragina?	Sexuan eragina?
Tristura, animo eta autoestima beherakada, interes galera eta funtzio psikikoen murrizketa dakarren buruko gaitza da.	Buruko gaitza izanik eragin psikologikoa dakarkio pertsonari, modu globalean eragiten diolarik	 1,2% 2,9%

● OHAR BEREZIAK.

- ✓ Koordinazio ariketak gehitzea interesgarria da: Intentsitate baxuan erlaxatzeko asmoz. Jarduera gomendagarriak: Tai chi edo Yoga
- ⚠ Gainazal ezegonkor edo leku oztopodunekin arreta izan. Antidepresiboak: neketa eragiten dute, baita disnea egoera edota pisu gorakada ere. Antipsikotikoak: Deshidratazioa edo ezohiko ibilera sortzen dute.
- ✗ Antipsikotikoak hartzen baditu ur botilarik gabe jarduera fisikoa ez gomendatu.

● ARIKETA IRIZPIDEAK Ariketa fisiko erregularra.

lan aerobikoa	indar lana
30-45 min	2-3 serie / 10-15 errepikapen
3 egun/aste	2 egun / aste <
Bm max %65-85	BORG 11-13
Erritmiko eta sozializatzaileak	Makinekin gol-behe atalak

Denbora | Maiztasun | Intentsitatea | Mota

Ariketa fisikoa eta patologia gidak.

4

**Kirol politika zein programetan
ekitateak hobetu.**

5.3 Kirola, gizarteratzeko faktorea

Gipuzkoako biztanleriaren %5 pobrezian bizi da, eta beste %5 arrisku-egoeran dago. Bazterketaren aurka kirolaren bitartez esku hartzeko eredu bat ezartzeko:

- 2017an, kiroleko ekitate-politiken berrikuspen zientifikoa egin da (F. Eguía-Careaga).
- 2017an, laguntzak lortzeko baldintza bat jarri zaie klubei: %75eko murrizketa egitea DSBEa jasotzen dutenei (109 klub).
- 73 klubek bazterketaren aurka borroka egiteko konpromisoa hartu dute; 24 klubek ekitate-ekimenak bildu dira eta jardunbide egokien programa bat egin da.
- 2018an, kirol-zerbitzuek tokian-tokian aplikatu dituzten ekitate-politikei buruzko azterlanak bukatuko da EHUrekin (UPV-EHU)

**Gizarte eta ekonomia bazterketa egoeran
dauden gizataldeen artean kirola sustatzea:**

Bertsio zabaldua
2018ko otsaila

1. SARRERA, HELBURUAK ETA METODOLOGIA
2. GIZARTE ETA EKONOMIA BAZTERKETA EGOERAN DAUDEN PERTSONEN ARTEAN JARDUERA FISIKOA SUSTATZEA
3. KALTEBERATASUN EGOERAN DAUDEN EMAKUMEAK
4. KALTEBERATASUN EGOERAN DAUDEN GAZTEAK
5. KALTEBERATASUN EGOERAN DAUDEN ADIN TXIKIKOAK
6. BIZITEGI BAZTERKETA EGOERAN DAUDEN PERTSONAK
7. ETORKINAK ETA GUTXIENGO ETNIKOETAKO PERTSONAK
8. KALTEBERATASUN EGOERAN DAUDEN ADINEKO PERTSONAK
9. ANIZTASUN FUNTZIONALA DUTEN PERTSONAK
10. SEXU ETA GENERO ANIZTASUNA
11. LANDA EREMUAN BIZI DIREN PERTSONAK

Helburua:

Jarduera fisikoa eta kirolean Gipuzkoako toki erakundeek erabiltzen dituzten ekitate politikak ezagutu eta deskribatu.

Dirulaguntza lerroen bitartez bultzatutako ekimen orokorrak:

DBE jasotzen duten familietako kirolariei urteko dirusariaren murrizketa (2017)

ERANSKINA	ONURADUNAK
Orokorra	75
Arraunketa	11
Txirrindularitza	15
Pilota	13
GUZTIRA	114 (*)

Dirulaguntza lerroen bitartez bultzatutako ekimen orokorrak:

Ekitatearen alorrean jasotako ekimenak (2017)

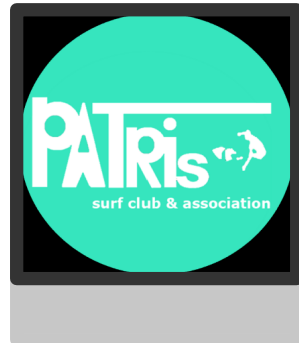
EKINTZA MOTA	Zuzentasun-politikak aurrera eramatea	Balioetan hezteak	Hitzarmen-kultura eraikitzea	GUZTIRA
Zuzendaritza-batzordearen hitzarmenak	73	72	68	213
Esku-hartze programak (aurrekontu barruan edo aurrekontutik kanpo)	14	10		24
Esku-hartze programak (aurrekontu barruan)	10	6		16
Prestakuntza-ekintzak			6	6
Komunikazio-ekintzak			6	6

Dirulaguntza lerroen bitartez bultzatutako ekimen orokorrak:

Ekitatearen inguruan klubek onartutako akordioak (2017)

Hitzarmenak egin dituzten klubien kopurua	Orokorra	Arraunketa	Txirrindularitza	Pilota	GUZTIRA	%
Hiru alorretan	50	7	2	3	62	59,05
Bi alorretan	7	1	2		10	9,52
Alor batean	5	0	1	1	7	6,67
Hitzarmenik ez	13	3	7	3	26	24,76
GUZTIRA	75	11	12	7	105	100

LÍNEA 1.- Impulsar la presencia de la mujer en los diferentes ámbitos y estamentos del club, hasta alcanzar una igualdad efectiva desde la perspectiva de género, y construir una cultura preventiva de comportamientos de homófobos y de violencia de género.

LÍNEA 2.- Facilitar la inclusión de las personas con dificultades para la práctica deportiva debido a su diversidad funcional.

LÍNEA 3.- Facilitar la integración y la acogida de las personas que acuden a Gipuzkoa desde otros territorios o países.

LÍNEA 4.- Generar oportunidades para el acceso a la práctica deportiva de las personas en riesgo de exclusión social.

LÍNEA 5.- impulsar la educación en valores, cultura de acuerdos y mejorar las competencias emocionales.

Udalek proiektuak garatzeko laguntzak, KOZ barne

Kreditua: 55.000,00€

26 udal proiektu onartuta.

- 2017an dirulaguntza jaso duten proiektuen banaketa:

7 kirol orientabide zerbitzu

3 bateragarritasuna

23 adinekoak

11 nerabeak

5

Desgaitasuna duten pertsonak ariketa fisikoa egiteko aukerak egituratu eta bideratu.

DATOS DE PERSONAS CON VALORACIÓN DE DISCAPACIDAD DE GIPUZKOA (BEHAGI.OBSERVATORIO SOCIAL DE GIPUZKOA 2015)

GIPUZKOA

DATOS GENERALES DE PERSONAS CON VALORACION DE DISCAPACIDAD - BEHAGI GUIPUZCOA

COMARCAS	POBLACION TOTAL	POBLACION CON DISCAPACIDAD VALORADA	PORCENTAJES
Debabarrena	55.752	4.001	7,18 %
Debagoiena	62.720	5.523	8,81 %
Urola koste	74.913	4.673	6,24 %
Goierrri	69.675	5.967	8,56 %
Donostialdea	327.992	22.096	6,74 %
Toლოსaldea	47.359	3.644	7,69 %
Bidasoa	78.426	4.380	5,58 %

Datos Totales	716.837	50.284	7,01 %

01
DEBABARRENA
Nº de pers. con disc.
Población total

DEBABARRENA					
0 a 5 años	6 a 17 años	18 a 64 años	65 a 79 años	80 u más años	TOTAL
19	76	1.923	1.105	878	4.001
3.411	6.014	33.768	8.088	4.441	55.752

02
DEBAGOIENA
Nº de pers. con disc.
Población total

DEBAGOIENA					
0 a 5 años	6 a 17 años	18 a 64 años	65 a 79 años	80 u más años	TOTAL
20	99	2.438	1.598	1.368	5.523
3.755	6.887	38.331	9.284	4.463	62.720

03
UROLA KOSTA
Nº de pers. con disc.
Población total

UROLA KOSTA					
0 a 5 años	6 a 17 años	18 a 64 años	65 a 79 años	80 u más años	TOTAL
11	108	2.162	1.393	999	4.673
5.160	9.555	46.392	9.575	4.231	74.913

04
GOIERRI
Nº de pers. con disc.
Población total

GOIERRI					
0 a 5 años	6 a 17 años	18 a 64 años	65 a 79 años	80 u más años	TOTAL
16	87	2.630	1.877	1.357	5.967
4.499	8.420	42.248	9.689	4.819	69.675

05
DONOSTIALDEA
Nº de pers. con disc.
Población total

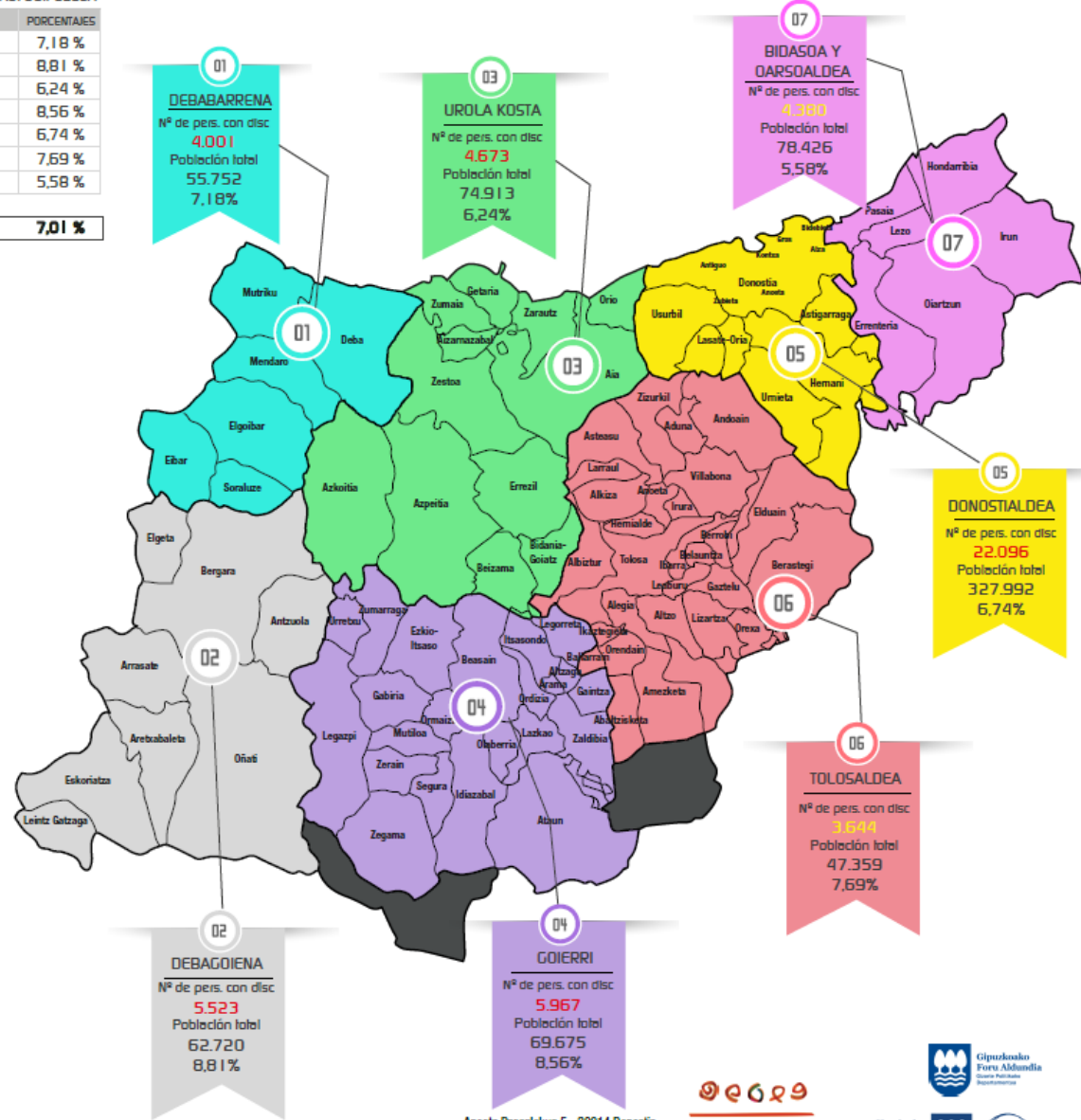
DONOSTIALDEA					
0 a 5 años	6 a 17 años	18 a 64 años	65 a 79 años	80 u más años	TOTAL
85	412	11.292	6.158	4.149	22.096
17.368	36.354	203.284	48.590	22.396	327.992

06
TOLOSALDEA
Nº de pers. con disc.
Población total

TOLOSALDEA					
0 a 5 años	6 a 17 años	18 a 64 años	65 a 79 años	80 u más años	TOTAL
10	59	1.664	1.176	735	3.644
3.101	6.120	28.998	6.348	2.789	47.359

07
BIDASOA Y OARSOALDEA
Nº de pers. con disc.
Población total

BIDASOA					
0 a 5 años	6 a 17 años	18 a 64 años	65 a 79 años	80 u más años	TOTAL
16	87	2.377	1.235	665	4.380
4.488	9.272	48.788	11.091	4.787	78.426

KIROLEAN EZGAITASUNARI ERANTZUNA EMATEKO GIPIZKOAKO EREDUA

PERTSONA INAKTIBOAK

OSASUN
ZERBITZUAK

REHABILITAZIO
ZENTRUAK

ONGIZATE
ZERBITZUAK

PERTSONA AKTIBOAK

BESTE
BATZUK

HAUTEMATEA

SARTU

SEGI

ONGI SEGI

HOBE SEGI

KOZ
KIROL
ORIENTABIDE
ZERBITZUA

TOKIKO
KIROL
EGOKITUKO
ESKAITZA

TEKNIFIKAZIO PROGRAMAK

GOI MAILA-
KIROLGI

ETORKIZUN/
TALENTUDUN
PROGRAMA

KLUBEN
ESKOLAK
- Kirol
egokitua-

16

6

0

EKE- ESKOLA KIROLA
EGOKITUA

EKI-ESKOLA KIROLA
- Inklusioa laguntzaz-

ESKOLA KIROLA
- Laguntzarik gabeko inklusioa-

ESTIMULAZIO GOIZTIARRA

SENTSIBILIZAZIOA - IKERKETA - HEDAPENA - PRESTAKUNTZA

Aurrean ditugun erronkak:

1. Gizarte arloko Departamentua eta eragileekin konektatzea.
2. Gure politikek eragina dutelako konzientzia hartzea.
3. Gaurko 0 puntutik interbentzioa abiatzea.
4. Administrazioa garen aldetik gure xedearen ardatz nagusian desberdintasuna murriztea kokatu behar dugu.
5. Kirol arloko eragileak aktibatzea.
6. Baliabideak abian jarri eta programa isolatuetatik erantzun egituratuei pasa.

Gipuzkoa

desberdintasun gutxien duen lurraldea

Gipuzkoako Foru Aldundia
Departamento de Cultura, Turismo, Juventud y Deportes

ORAINKIROLA

ORAIN
KIROLA